

Bakgrund-Remiss till logoped

En elev ska få ledning och stimulans för att klara sina studier utan att eleven behöver en diagnos och har dessutom rätt att få *anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd* utan diagnos. Det är elevens behov som styr vilka pedagogiska insatser den behöver, inte diagnosen i sig. En dyslexidiagnos t ex är mycket individuell och de insatser som ges bör också vara inriktade mot en enskild elev, därför sker ofta en återgivning till skolan efter en logopedutredning.

I vissa fall kan en elev själv, dvs att behovet inte är identifierat av skolan, behöva/vilja göra en utredning av sina svårigheter för att ha möjlighet att nå sin fulla potential, för att förstå sig själv och sina utmaningar bättre samt för att få rätt till stöd i sina kommande studier vid högskola/universitet, se länk [Studera med funktionsnedsättning](#) . Då kan skolan också skriva remiss för utredning av de svårigheter som eleven har. Man bör dock sträva efter att diskutera eleven på EHT (om eleven samtycker) innan remiss till logoped skrivs. En logopedremiss kan allmänt skrivas av skolsköterska, läkare, psykolog eller logoped.

Logopedmottagningen behöver, utöver remiss, få reda på hur elevens studiesituation ser ut och vill samtidigt ha en aktuell *utredning av läs- och skrivsvårigheter*. Ett sådant underlag kan skrivas av specialpedagog, mentor, lärare eller logoped på skolan. Ibland finns redan en pedagogisk beskrivning av eleven då eleven redan varit föremål för *utredning kring en elevs behov av särskilt stöd*. Om skolan misstänker dyslexi bör specialpedagog bifoga resultatet av de tester som skolan utfört samt sin egen bedömning om eleven misstänks ha dyslexi eller inte

Logopedmottagningarna utreder oftast inte "bara" för diagnos utan det krävs en tydlig problembeskrivning från skolan/eleven. Olika mottagningar har ofta sin egen mall för dokumentation kring den pedagogiska situationen men det som finns i Stockholm är heltäckande och kan användas av flera skolor v.b.

<http://logopedbyran.se/content/uploads/2017/01/pedagogiskt-underlag-laes-och-skrivutredningar.pdf>

Detta är diagnoser som kan utredas hos logoped;

- *Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.*
Här ska skolan först ha gjort en *utredning kring läs- och skrivförmåga* där skolan beskriver vilka test som gjorts, när de gjordes och testresultat. Ett vanligt test är DLS (Diagnostiskt material för analys av läs- och skrivförmåga). Det är viktigt att specialpedagog i sin utredning bedömt om eleven anses ha dyslexi eller inte.
- *Språkliga svårigheter/språkstörning.*
Språklig utredning behövs inte, men man kan bifoga *utredning kring läs- och skrivförmåga*.
- *Tal- och artikulationssvårigheter.*
Beskriv svårigheterna och det stöd eleven fått.
- *Oralmotoriska svårigheter.*
Beskriv svårigheterna samt hur eleven upplever besvären.
- *Stamning.*
Beskriv svårigheterna, hur eleven upplever besvären. Tystnad i en klass kan t ex bero på rädsla för att stamma.
- *Skenande tal.*
Beskriv situationer/svårigheter för eleven.

- *Talängslan.*
Då detta påverkar medverkan i klass/grupp. Kan få stöd/träning.
- *Selektiv mutism.*
Ska initialt utredas inom BUP men kan remitteras till logoped för kompletterande insatser tillsammans med skola, vårdnadshavare, behandlare.
- *Åtsvårigheter/Röstbesvär.*
Ska bedömas av läkare innan remiss till logoped.

I en remiss från skolsköterska/skolläkare ska det finnas information om;

- Skolans namn och vilken årskurs eleven går i
- Kontaktuppgifter till samtliga vårdnadshavare
- Information om vårdnadshavarnas samtycke till utredning, om elev är < 18 år.
- Tydlig frågeställning dvs vilken diagnos är det som man vill se om eleven har
- Allmän utveckling kopplat till frågeställningen
- Uppgifter om syn-och hörsel
- Hereditet för (stamning, språksvårigheter, läs och skrivsvårigheter, koncentrationssvårigheter)
- Språksvårigheter i hemmet/med kompisar/på fritiden
- Flerspråkighet? Modersmål? Behov av tolk?

Vissa regioner utreder inte dyslexi, då får man hänvisa till annan region eller privat mottagning utifrån vårdvalet. Det ser olika ut över hela landet.

Remiss kan skrivas av skolsköterska på gymnasiet om det gäller en förnyad bedömning av tidigare erhållen diagnos t ex inför kommande högskolestudier och högskoleprov(HP). För att få längre skrivtid på HP krävs antingen ett intyg från speciell intygsskrivare i din kommun, detta intyg kan inte skolan(specialpedagog) skriva eller ett utlåtande från logoped där du gjort din utredning. Intyget/utlåtandet gäller om det är gjort från åk 5 eller senare.

Se länk; <https://www.studera.nu/hogskoleprov/hogskoleprovet-funktionsnedsattning/intygsgivare-for-dyslektiker/>

Remiss ska skrivas av läkare då eleven inte tidigare gjort någon utredning hos logoped. Eleven bör också helst ha varit uppe för diskussion i EHT på skolan för att säkra att en utredning av elevens läs- och skrivsvårigheter har gjorts innan man skriver remiss. Läkaren gör i samband med undersökning av eleven vid skolläkarmottagning en differentialdiagnostisk bedömning avseende ev. andra funktionsnedsättningar som kan förekomma samtidigt som läs- och skrivsvårigheter samt bedömning kring övriga faktorer som kan bidra till elevens svårigheter. Dessa kan vara språkliga faktorer generellt t ex annat modersmål, emotionella faktorer, begåvningsfaktorer, sociala faktorer, mognad,, syn- eller hörselnedsättningar, medicinska faktorer, neuropsykiatriska faktorer samt för lite lästräning eller rent fonologiska faktorer.